

เอกสารประกอบ # 1

กรณีศึกษา ปราบปรามการฉ้อโกงทางสังคมที่มีต่อกรณีนางสาวดลฤดี จำลองราษฎร์

ความเป็นมา

- เมื่อปี พ.ศ. 2536 มหาวิทยาลัยมหิดล ได้เสนอชื่อทันตแพทย์หญิงดลฤดี จำลองราษฎร์ อาจารย์ภาควิชาทันตกรรมเด็ก คณะทันตแพทยศาสตร์ เพื่อขอรับทุนจากรัฐบาลโดยมีผู้ค้ำประกันจำนวน 4 ราย เพื่อศึกษาต่อระดับปริญญาโท และมีการขอขยายเพิ่มเติมถึงขั้นปริญญาเอกที่ประเทศสหรัฐฯ รวมใช้เวลาประมาณ 10 ปี และมีการใช้วงเงินทุนประมาณ 10 ล้านบาท
- ทุนการศึกษาของรัฐบาลนั้น โดยปกติจะมีการชดใช้ 2 รูปแบบ คือ ต้องกลับมาทำงานชดใช้เป็นเวลา 1 หรือ 2 เท่า จากที่ใช้เวลาเรียนไป หรือหากไม่กลับมาทำงานก็ต้องชดใช้เป็นเงิน ในกรณีของทันตแพทย์หญิงดลฤดี นี้ มีเงื่อนไขว่าหากไม่ทำงานใช้ทุน ก็จะต้องจ่ายเงินคืน 3 เท่าจากทุนที่ได้รับ
- ต่อมาในปี พ.ศ. 2547 ทันตแพทย์หญิงดลฤดี ได้แจ้งต่อสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน (ก.พ.) ในฐานะผู้รับนักเรียนทุนของรัฐบาล ว่า เลือกที่จะใช้ทุนแบบจ่ายเงินแทนการกลับมาทำงาน ซึ่งคิดเป็นจำนวนเงินที่จะต้องชดใช้ 30 ล้านบาท
- 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2547 มหาวิทยาลัยมหิดล (ในฐานะต้นสังกัด) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้ยื่นฟ้องทันตแพทย์หญิงดลฤดี และผู้ค้ำประกันต่อศาลปกครองกลาง กรณีทำผิดตาม 1) สัญญาการเป็นนักศึกษา มหาวิทยาลัยมหิดลเพื่อศึกษาในวิชาทันตแพทยศาสตร์ 2) สัญญาของข้าราชการที่ไปศึกษาหรือฝึกอบรมที่ต่างประเทศ และ 3) สัญญารับทุนรัฐบาล (ทบวงมหาวิทยาลัย) เพื่อศึกษาต่อในต่างประเทศ และขอให้ชำระเงินจำนวน 47,853,435.88 บาท และศาลปกครองกลาง ได้พิพากษา ให้ทันตแพทย์หญิงดลฤดีกับพวก ร่วมกันชดใช้หรือแทนกันชำระเงินให้แก่มหาวิทยาลัยมหิดลและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เมื่อวันที่ 15 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2549 แต่ทันตแพทย์หญิงดลฤดี ไม่นำเงินมาชำระหนี้ตามคำพิพากษาโจทก์จึงขอให้ศาลมีคำสั่งพิทักษ์ทรัพย์และขอให้พิพากษาจำเลยเป็นบุคคลล้มละลาย

มาตรการทางกฎหมาย

- กรณีของทันตแพทย์หญิงดลฤดี เป็นที่สนใจของสาธารณะมากขึ้นตามลำดับ อันเนื่องมาจากผู้ค้ำประกันตามสัญญาการรับทุนนี้ ถูกบังคับให้ชำระหนี้แทนทันตแพทย์หญิงดลฤดี ซึ่งเป็นผู้รับทุน โดยมีการเปิดประเด็นนี้ขึ้นในพื้นที่ของโลกสื่อสารแบบออนไลน์ (Social media) แล้วขยายวงต่อการสื่อสารผ่านสื่อมวลชนแขนงต่างๆ ทั้งหนังสือพิมพ์ วิทยุ และโทรทัศน์ โดยการสนทนาในพื้นที่โลกออนไลน์ได้เพิ่มทวีคูณอย่างต่อเนื่องในช่วงเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 เนื่องจาก ทพ.เผด็จ พูลวิทยกิจ หนึ่งในผู้ค้ำประกันได้เขียนใน Facebook ส่วนตัวในกรณีนี้ว่าผู้ค้ำประกันทั้ง 4 ราย ไม่ได้เป็นญาติพี่น้องของผู้รับทุน แต่ผู้ค้ำประกันให้ในฐานะของเพื่อน

ร่วมงาน เพื่อนร่วมคณะของสถาบันการศึกษา รวมทั้งเห็นถึงคุณค่าของการนำเอาความรู้ มาพัฒนาวิชาการด้านทันตกรรมเด็ก ทุกคนต้องร่วมรับผิดชอบชดใช้ต่อมหาวิทยาลัยมหิดลตาม สัดส่วนของการค้ำประกัน เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 8 ล้านบาท ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 (มีการต่อรองขอลดหย่อนและได้รับการผ่อนปรนจากมหาวิทยาลัยมหิดล) พร้อมกันนั้น ทพ.เผด็จ พูลวิทยกิจ ในฐานะที่เป็นผู้ค้ำประกันก็นำเสนอประเด็นต่อมหาวิทยาลัย ควรจะต้อง ไปเร่งรัดติดตามกับผู้รับทุนอย่างจริงจังอีกทางหนึ่ง ในขณะที่กระแสสังคม ก็ขานรับในเรื่องของ มาตรฐานจริยธรรมของทันตแพทย์หญิงที่ควรจะมีต่อผู้ค้ำประกัน มหาวิทยาลัย และประเทศชาติ โดยรวม

- 2 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 มหาวิทยาลัยมหิดล ได้จัดแถลงข่าวในเรื่องนี้ โดย ศ.นพ.บรรจง มไหสวริยะ รองอธิการบดีมหาวิทยาลัยมหิดล เป็นผู้ชี้แจงว่า การดำเนินงานในเรื่องนี้ มหาวิทยาลัยไม่ได้นิ่งนอนใจ มหาวิทยาลัยได้ติดตามและเร่งรัดเรื่องนี้มาโดยตลอดและหาทาง ลดหย่อนผ่อนปรนให้กับความรับผิดชอบตามกฎหมายของผู้ค้ำประกันที่จะต้องร่วมรับผิดชอบ ชดใช้ความเสียหายที่เกิดขึ้น จึงมีการลดหย่อนความรับผิดชอบในวงเงินที่เท่ากับความเสียหาย ที่รัฐได้ใช้จ่ายไปและให้ทยอยผ่อนชำระตามกรอบเวลาที่ยาวนานที่สุดคือจนถึงวันที่ 14 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2559 ในขณะที่เดียวกันก็ติดตามเร่งรัดจากทันตแพทย์หญิงดลฤดี และมีหนังสือ แจ้งไปยังมหาวิทยาลัย Havard ซึ่งเป็นที่ที่ทันตแพทย์หญิงดลฤดี ทำงานอยู่ในปัจจุบัน ก็ได้รับการแจ้งกลับว่าเป็นเรื่องส่วนตัวที่ไม่อาจก้าวล่วงได้ (Personal issues) *“...มหาวิทยาลัยมหิดล ได้พยายามดำเนินไปตามช่องทางและความสามารถต่างๆ ตาม Modality ที่ใช้เป็นแนวปฏิบัติอยู่ อย่างเต็มศักยภาพ...”* อย่างไรก็ตาม ในการแถลงข่าวดังกล่าว ศ.นพ.บรรจง ก็เรียนยืนยันว่า แม้ว่าผู้ค้ำประกันจะร่วมชดใช้เงินบางส่วนให้กับมหาวิทยาลัยแล้วก็ตาม ความรับผิดชอบ ของทันตแพทย์หญิงดลฤดี ยังมีอยู่เต็มจำนวน คือ 30 ล้านบาท ซึ่งเป็นเรื่องที่มหาวิทยาลัยจะต้อง ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ไม่ใช่ตามจำนวน 8 ล้านบาทเศษ ที่ผู้ค้ำประกันได้ร่วมชดใช้ไว้
- ล่าสุด เมื่อวันที่ 14 มีนาคม พ.ศ. 2559 ศาลล้มละลายกลาง ได้พิจารณาแล้วเห็นว่า ทันตแพทย์หญิงดลฤดี มีหนี้สินล้นพ้นตัวตาม พ.ร.บ.ล้มละลาย พ.ศ. 2483 มาตรา 8(5) จึงมีคำสั่งให้พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด ตามการฟ้องร่วมของมหาวิทยาลัยมหิดล และสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา

มาตรการทางสังคม

- 19 มกราคม พ.ศ. 2559 ทันตแพทย์เผด็จ พูลวิทยกิจ ซึ่งเป็น 1 ใน 4 ของผู้ค้ำประกันได้โพสต์ข้อความถึงการร่วมชดใช้ความเสียหายต่อรัฐและเรียกร้องถึงจริยธรรมในวิชาชีพและสำนึกใน คุณธรรมที่ควรจะมีของทันตแพทย์หญิงดลฤดี ปรากฏว่า ได้มีการขานรับจากสังคมในพื้นที่ของ โลกออนไลน์อย่างกว้างขวาง มีการร่วมแสดงความคิดเห็นจากทั้งผู้ที่มีชื่อเสียงทางสังคม เช่น FB ของครูเป็ด มนต์ชีพ ศิวะสินางกูร (ครูเพลงชื่อดัง) FB ของอัญชะลี ไพริรักษ์ และ IG ของโจ หนูโว การค้นคว้าประเด็นเพิ่มเติมโดยสำนักข่าวอิศรา และสื่อมวลชนแบบ Newspaper online สำนักต่างๆ รวมทั้งการให้สัมภาษณ์ในรายการวิทยุและโทรทัศน์ ฯลฯ ประเด็นดังกล่าวได้ทำให้

เกิดเป็นเครือข่ายการเคลื่อนไหวทางสังคม รวมไปถึงผู้ที่อาศัยอยู่ในสหรัฐอเมริกา มีการตีพิมพ์ประกาศแบบประจําการ “หนีนุท” ของทันตแพทย์หญิงดลฤดี ในพื้นที่สาธารณะของ Havard University แล้วมีการนำเอาเรื่องนี้ตั้งเป็นประเด็นสื่อสารใน CSI LA ซึ่งเป็น Facebook Fanpage ในขณะเดียวกันก็มีการเข้าไปแสดงความคิดเห็นต่างๆ ใน Facebook Fanpage ของ Havard University และประเด็นดังกล่าวก็มีการรายงานเป็นข่าวใน www.thecrimeson.com ซึ่งเป็นสื่อภายในของมหาวิทยาลัย จนกระทั่งมีรายงานข่าวต่อมามีการบล็อกบัญชีผู้ใช้ Facebook ที่ระบุตัวตนเป็นคนไทยในการแสดงความคิดเห็นใน Facebook Fanpage ทางการของมหาวิทยาลัยแห่งนี้

- กรณีการหนีนุทของทันตแพทย์หญิงดลฤดี เป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่ตั้งอยู่บนลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ทุนกับผู้รับทุน ผู้ให้ทุนกับผู้ค้าประกัน และผู้รับทุนกับผู้ค้าประกัน โดยมีความคิดเห็นของสาธารณะวิพากษ์ต่อความสัมพันธ์ของมิติต่างๆ ไปพร้อมๆ กัน ในกรณีความสัมพันธ์ระหว่างผู้ให้ทุนซึ่งเป็นทุนของรัฐบาลที่บริหารงานโดย ก.พ. ในที่นี้มีผู้ทำหน้าที่รับผิดชอบในฐานะที่เป็นองค์กรของรัฐ คือ มหาวิทยาลัยมหิดลและกระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งนำเงินภาษีอากรของประชาชนไปใช้จ่ายเป็นทุนให้กับทันตแพทย์ดลฤดี (ซึ่งเป็นผู้รับทุน) ความสัมพันธ์ในกรณีนี้ นอกจากผู้รับทุนจะต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขของสัญญาตามกฎหมายแล้วยังมีตรวจสอบปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมและคุณธรรมของสังคมว่าด้วยการรับผิดชอบต่อสังคมส่วนรวมหรือสาธารณะ ในกรณีนี้ย่อมจะถือได้ว่าทันตแพทย์หญิงดลฤดี เป็นผู้ละเมิดต่อมาตรฐานทางสังคมหรือปทัสถานทางสังคมอีกมิติหนึ่งนั่นเอง ความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างทันตแพทย์ดลฤดี (ซึ่งเป็นผู้รับทุน) กับผู้ค้าประกันทั้ง 4 คน ก็เป็นมิติของมาตรฐานทางจริยธรรมและคุณธรรมของสังคมที่ควรจะมี และควรจะเป็นพื้นฐานของสังคมระหว่างผู้รับการช่วยเหลือกับผู้ให้ความช่วยเหลือ/อุปการะคุณ นอกจากนี้แล้ว ในกรณีของทันตแพทย์หญิงดลฤดี นี้ ยังมีมิติในความเป็น “แพทย์” ซึ่งเป็นหนึ่งในสถาบันวิชาชีพที่มีมาตรฐานว่าด้วยจริยธรรม ประกอบกันอีกมิติหนึ่งด้วย สำหรับความสัมพันธ์ทางสังคมระหว่างมหาวิทยาลัยมหิดลและกระทรวงศึกษาธิการกับผู้ค้าประกัน นั้น รัฐเลือกที่จะปฏิบัติต่อผู้ค้าประกันในฐานะที่เป็นเสมือนผู้รับทุน หรือเลือกที่จะผ่อนปรนและหันมาสร้างความร่วมมือที่จะติดตามเรียกความเสียหายจากผู้รับทุน
- สาระสำคัญอีกเรื่องหนึ่ง คือ การหนีนุทของทันตแพทย์หญิงดลฤดี นั้น แท้ที่จริงก็คือ ความจงใจที่จะไม่ใช้ทุนคืนต่อรัฐ จงใจและรับรู้ในผลที่จะเกิดขึ้นต่อภาระของผู้ค้าประกัน ไม่ใช่เรื่องของการต่อรองวงเงินที่จะต้องชดใช้ต่อรัฐว่าเป็นจำนวนสูงเกินกว่าที่ควรจะเป็น หรือจะกล่าวถึงลักษณะของสัญญาที่ไม่เป็นธรรมของรัฐ สิ่งเหล่านี้ ยืนยันได้ว่าเป็นพฤติกรรมของการคอร์รัปชัน เป็นการเบียดบังเอาผลประโยชน์ที่ควรจะเป็นของรัฐไปเป็นของส่วนตัว

ผลลัพธ์ของการเคลื่อนไหวทางสังคม

- การเคลื่อนไหวทางสังคมในกรณีของทันตแพทย์หญิงดลฤดี อาจจะไม่ใช่ประเด็นสำคัญที่นำไปสู่การตัดสินใจของศาลล้มละลายกลางเมื่อกลางเดือนมีนาคมที่ผ่านมา และอาจจะไม่

สามารถส่งผลต่อการเรียกชำระเงินตามกฎหมายคืบของรัฐบาล รวมทั้งอาจจะมีผลต่อการกดดันต่อที่ทำงานของทันตแพทย์หญิงดลฤดี แต่ในการสื่อสารต่อสาธารณะของสังคมไทย นับได้ว่าทำให้สังคมได้เรียนรู้ถึงความเกี่ยวข้องของเรื่องการคอร์รัปชัน ที่เกิดขึ้นจากปัจเจกบุคคลที่เป็นข้าราชการที่มีระเบียบถือปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งต่อรัฐ ไม่ใช่การหัก % งบประมาณ หรือการใช้อำนาจทางการเมืองใดๆ เหมือนกับที่มีการรับรู้กันโดยทั่วไป แต่กรณีดังกล่าวถือว่าเป็นคอร์รัปชันประเภทหนึ่งที่เกิดขึ้นในพื้นที่ที่เป็นภาคส่วนแบบปัจเจกกับรัฐหรือสังคมส่วนรวม

- การคอร์รัปชันประเภทนี้ เป็นเรื่องที่ต้องกรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการต่อต้านคอร์รัปชัน ควรจะนำไปตั้งเป็นวาระสำคัญของการศึกษาและจัดให้มีมาตรการแก้ไขที่เหมาะสม เพราะว่าเฉพาะเรื่องการเงินไม่ใช้ทุนของรัฐ ไม่ใช่จะมีแต่กรณีของทันตแพทย์หญิงดลฤดี เท่านั้น และที่สำคัญไปกว่านั้น ก็คือ การให้ทุนรัฐบาล รัฐไม่ได้คาดหวังสูงสุดที่การกลับมาใช้หนี้เงินทุน แต่ต้องการให้นำเอาความรู้ ความสามารถที่ไปร่ำเรียนมาจากต่างประเทศซึ่งเป็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของรัฐ กลับมาขับเคลื่อนประเทศ (วิชญ์ เครื่องงาม. ไทยรัฐออนไลน์. 22 กุมภาพันธ์ 2559) ดังนั้น ยุทธศาสตร์สำคัญของการต่อต้านคอร์รัปชันในกรณีนี้ ก็ย่อมจะไม่ใช่การเรียกร้องให้ลงโทษต่อผู้กระทำความผิดตามกฎหมาย หรือละเมิดต่อปทัสถานทางสังคม แต่จะต้องเป็นการร่วมกันสร้างมาตรการต่อการทำให้นักเรียนทุนของรัฐบาลกลับมาพัฒนาประเทศตามเจตนารมณ์พื้นฐานเป็นสำคัญมากกว่า (หมายความว่า ประเภทที่กลับมาใช้เงินคืนแล้วไม่ทำงานให้รัฐ ก็ไม่ใช่เรื่องที่เป็นจุดประสงค์ของรัฐ)

บรรณานุกรม

แกะรอย "ดลฤดี" จากนามสกุล "จำลองราษฎร์". (15 เมษายน 2559). <http://www.nationtv.tv>

ดลฤดี จำลองราษฎร์ ส่อแววโดนหนัก ฟ้องล้มละลาย – ส่งตัวกลับ – ถอนพาสปอร์ต. (15

เมษายน 2559). <http://bangkok-today.com>

ดลฤดี หนีทุน ชีวิตดีดีที่ฮาร์วาร์ด. (15 เมษายน 2559). <http://www.manager.co.th>

จะไล่ออก! ดลฤดีหนีทุน ต้องขอมมา. (15 เมษายน 2559). <http://www.thairath.co.th>

เปิดคำฟ้องคดีล้มละลาย 'หมอพันหนีทุน' พบบยอดหนี้พุ่ง 48 ล้าน!. (15 เมษายน 2559).

<https://www.isranews.org>

เปิดจดหมาย! 'หมอดลฤดี' ส่งตรงถึงเนชั่นทีวี. (15 เมษายน 2559). <http://www.komchadluek.net>

มหิตล แกลงจ้อฟ้องล้มละลาย"ดลฤดี" เบี้ยวทุนรัฐ". (15 เมษายน 2559). <http://www.nationtv.tv>

ม.มหิตลแกลงชี้แจงหมอพันหนีทุน2ก.พ.. (15 เมษายน 2559). www.komchadluek.net

ศาลล้มละลายกลาง สั่ง – พิทักษ์ทรัพย์เด็ดขาด “หมอดลฤดี” เบี้ยวใช้ทุนมหิตล หลังศาล

ปกครองสั่งชดใช้. (15 เมษายน 2559). <http://news.mthai.com>

สามี"ดลฤดี"ส่งอีเมลถึงผู้ค้า ฟ้องก็ไม่มีเงินจ่าย. (15 เมษายน 2559). <http://www.dailynews.co.th>

สื่อฮาร์วาร์ด ตีพิมพ์ข่าว หมอดลฤดี หนีทุน เจ้าตัวแจงปัญหาการเงิน. (15 เมษายน 2559).

<http://news.mthai.com>